

METHODOLOGISCH VERSLAG NABESPREKING IN GROEP 2

Wat zijn de belangrijkste thema's die in deze nabespreking behandeld werden?

- Reflectie en introspectie
- Groepsdynamiek
- Therapeutische aspecten
- Toepassing voor doelgroepen
- Praktische overwegingen: groepsgrootte, tijdsduur en de keuze van kunstwerken
- Het verloop van de oefeningen
- Benaming en perceptie
- Educatieve benadering
- Rol van de begeleiding
- Behoeftte aan verdieping

Een kort overzicht van de reacties op elk van de hoofdvragen die gesteld werden:

- **Groepsdynamiek:** De deelnemers ervaren dat kunstbeleving meer is dan alleen het kijken naar kunstwerken. Het gaat ook om het effect op de groep en de dynamiek die daarbij ontstaat. Er is aandacht voor hoe de groepssfeer en interactie evolueren tijdens de verschillende oefeningen. De deelnemers delen hun observaties over hoe ze met elkaar communiceren en hoe de dynamiek verandert naarmate ze meer opwarmen. Sommige deelnemers vonden de collectieve oefeningen beter omdat ze zich dan minder onzeker voelden en meer verbondenheid ervoeren. De deelnemers benadrukken hoe de activiteit hen verbindt en hoe het samen delen van ervaringen een gevoel van gemeenschap creëert.
- **Therapeutische aspecten:** Er wordt opgemerkt dat hoewel er ruimte is voor emotionele reacties, het belangrijk is om niet te verzanden in therapeutische sessies. Het gaat primair om kunstbeleving en niet om individuele emotionele verwerking. De deelnemers benadrukken het belang van het behouden van de connectie met het kunstwerk en het vermijden van een te therapeutische benadering. Er wordt besproken hoe de activiteit niet therapeutisch moet worden, maar gericht moet blijven op kunstbeleving. Dit impliceert dat de deelnemers niet in therapie moeten gaan, maar hun ervaringen met kunst moeten delen en verkennen.
- **De benaming van de activiteit:** Er is discussie over de term "opstellingswerk" en suggesties om een meer toegankelijke benaming te vinden die de nadruk legt op kunstbeleving en ervaring. Er wordt opgemerkt dat de term "opstellingswerk" mogelijk een therapeutische connotatie heeft die sommige mensen kan afschrikken. Er wordt gesuggereerd om een andere benaming te overwegen die meer aanspreekt en minder intimiderend kan zijn voor potentiële deelnemers.
- **Doelgroep en toepassingen:** De geschiktheid van de activiteit voor verschillende leeftijdsgroepen en doelgroepen, zoals volwassenen, kinderen en gezinnen wordt besproken, waarbij de nadruk wordt gelegd op comfort en kwetsbaarheid van de deelnemers, vooral bij jongere leeftijden. De deelnemers suggereerden dat de activiteit geschikt zou zijn als teambuildingactiviteit en als een manier om kunsteducatie op een toegankelijke manier te benaderen voor sociale bijeenkomsten, familie-uitstapjes en ook voor gebruik in therapeutische settings. De deelnemers delen hun ervaringen en enthousiasme, wat wijst op het potentieel van de activiteit om een positieve impact te hebben op groepen en individuen.
- **Praktische overwegingen:** De deelnemers benadrukken het belang van het nemen van tijd en aandacht voor elkaars ervaringen en gevoelens tijdens de activiteit. Er wordt gesproken over de duur van de activiteit en de noodzaak van een opwarmingsperiode. Het gesprek gaat ook over het belang van het bewaken van de spanningsboog van de deelnemers. Ook wordt het ideale aantal deelnemers besproken en de impact van groepsgrootte op de ervaring. Het belang van kleine groepen wordt benadrukt om de kwaliteit van de ervaring en de concentratie te waarborgen. Er is ook discussie over de toegankelijkheid van verschillende kunstwerken en hoe de keuze van het werk invloed kan hebben op de ervaring van de deelnemers. Het gebruik van een figuratief kunstwerk aan het begin werd als laagdrempeliger ervaren dan een abstract kunstwerk.
- **Reflectie en introspectie:** Hoewel het geen therapeutische sessie is, wordt besproken hoe de kunstbelevingsactiviteit toch kan bijdragen aan persoonlijke groei en introspectie. Er is interesse in het verkennen van diepere thema's, maar ook waardering voor de lichtheid en speelsheid van de ervaring. De deelnemers reflecteren op de impact van de opstellingswerkmethode op hun individuele gedachten, gevoelens en reacties. Er wordt gesproken over hoe de oefeningen individuele groei en inzichten kunnen stimuleren.
- **Perspectieven:** De deelnemers bespreken hoe ze kunstwerken ervaren en interpreteren, en hoe dit hun perspectieven beïnvloedt. De nadruk wordt gelegd op het ervaren en beleven van kunstwerken, waarbij de emoties niet altijd centraal staan. Het gaat om het op een creatieve en open manier kijken naar kunst en daarbij verschillende aspecten van de ervaring meenemen. De deelnemers vonden het interessant om verschillende perspectieven te horen en merkten op dat de activiteit hen deed nadenken en conversaties opwekte. De ervaring veranderde de perceptie van sommige deelnemers ten opzichte van het kunstwerk, waardoor ze nieuwsgieriger werden en meer waardering kregen voor het werk. De deelnemers benadrukken daarbij het belang van actief luisteren naar elkaar en het behouden van concentratie tijdens het bespreken van kunstwerken.
- **Het verloop van de oefeningen:** De laatste oefening werd over het algemeen als duidelijker ervaren vanwege de concrete opdracht en het feit dat de groep al meer opgewarmd was.
- **Educatieve benadering:** Het gesprek richt zich ook op de rol van de facilitator en de deelnemers bij het opstellen van kunstwerken en het begeleiden van de ervaring. Er worden suggesties gedaan om de sessies effectiever te maken, zoals het toevoegen van achtergrondinformatie en feiten over de kunstwerken, de kunstenaars en de kunsthistorische context als aanvulling op de kunstbeleving. Dit dient niet alleen ter verrijking van de ervaring, maar ook als een vorm van kunsteducatie. Het zou de discussie kunnen verrijken en nieuwe perspectieven kunnen bieden.
- **Behoeftte aan verdieping:** Sommige deelnemers uitte interesse in een meer diepgaande analyse van de ervaring en hoe deze verband houdt met hun persoonlijke psychologische processen. Hoewel de meeste deelnemers genoten van de luchtige en speelse benadering, waren er ook deelnemers die behoefte hadden aan meer diepgang. Ze

stelden voor om de optie te bieden voor een meer intense versie van het opstellingswerk, waarbij dieper ingegaan wordt op de persoonlijke betekenis en reflectie.

Wat zijn de nieuwe hypothesen die de respondenten aangedragen hebben? Zijn er elementen die eventueel in latere interviews aangedragen kunnen worden?

- **Het effect van collectiviteit versus individualiteit:** De respondenten merkten op dat collectieve oefeningen mogelijk minder weerstand oproepen en meer verbondenheid creëren dan individuele oefeningen. De individuele oefeningen worden als best spannend ervaren.
- **De keuze van het kunstwerk:** De keuze van het kunstwerk, zoals figuratief versus abstract, kan een rol spelen in de ervaring van de deelnemers.
- **Diepgaande analyse versus lichte ervaring:** Sommige deelnemers uitten interesse in een meer diepgaande analyse van de ervaring, terwijl anderen de lichte en speelse benadering waardeerden, afhankelijk van hun persoonlijke voorkeuren en behoeften.
- **De bevordering van sociale interactie:** De activiteit werd gezien als een manier om sociale interactie te bevorderen, zowel binnen vriendengroepen als families.
- **Groepsdynamiek:** Het kunstwerk doet niet alleen iets met de individuele beleving, maar ook met de dynamiek binnen de groep. Er ontstaat een bijzondere interactie tussen de leden van de groep tijdens het ervaren en bespreken van het kunstwerk. Respondenten suggereerden dat het bieden van gelijke spreektijd en het registreren van de interactie een positieve rol speelt in hun ervaring.
- **Tijd nemen voor gevoelens:** Het is belangrijk om tijd te nemen en bewust te blijven van wat er gebeurt en wat je voelt tijdens de kunstbeleving. Dit zorgt ervoor dat de ervaring niet saai wordt en dat de aandacht gericht blijft op het kunstwerk en de gesprekken erover.
- **Het voorkomen van een te therapeutische benadering:** Het is gunstig dat de focus niet ligt op emotionele reacties, omdat het doel van de ervaring gericht is op kunstbeleving en niet op therapie. Dit helpt om de connectie met het kunstwerk te behouden en te voorkomen dat de ervaring te therapeutisch wordt. Het is belangrijk om de activiteit laagdrempelig te houden en mensen het gevoel te geven dat ze kunst op hun eigen manier kunnen beleven, zonder de druk om diep in emoties te duiken.
- **Informatie over het kunstwerk toevoegen:** Het kan interessant zijn om informatie over het kunstwerk, de kunstenaar, of het materiaal te delen voordat de opstelling begint. Dit kan de ervaring verrijken en deelnemers helpen om verschillende perspectieven in te nemen.
- **Verduidelijking van de rol van de vraagsteller:** Het is belangrijk dat de rol van de vraagsteller duidelijk wordt gecommuniceerd, aangezien dit invloed heeft op de dynamiek van de ervaring. Het kan helpen om verwarring te voorkomen en deelnemers zich comfortabeler te laten voelen bij het proces.
- **Het creëren van een veilige omgeving:** Het is essentieel om een veilige omgeving te bieden, vooral bij het betrekken van jongere deelnemers. Kleine groepen en goede begeleiding kunnen helpen om de ervaring positief en constructief te houden.

Welke elementen werkten minder goed? Zijn er suggesties om deze elementen in een volgend experiment te verbeteren?

- **Verwarring over rollen en verwachtingen:** Uit de nabespreking blijkt dat sommige aspecten van het opstellingswerk niet helemaal duidelijk waren voor de deelnemers, wat enige verwarring veroorzaakte. Bijvoorbeeld, de rolverdeling en verwachtingen ten aanzien van wie de vraagsteller was en wat deze rol inhield. Er was ook een discussie over de term "opstellingswerk" zelf, die door sommigen als beladen werd beschouwd vanwege de associaties met therapeutische sessies. Dit leidde tot overwegingen om een nieuwe, meer toegankelijke benaming te bedenken voor de activiteit.
- **Terughoudendheid:** Het was merkbaar dat sommige deelnemers aanvankelijk terughoudender waren, vooral omdat ze elkaar niet kenden en zich nog moesten opwarmen. De groepsdynamiek en de voorzichtigheid verbeterden naarmate de sessie vorderde en de deelnemers meer vertrouwd raakten met elkaar.
- **Keuze van het kunstwerk:** Er werd opgemerkt dat de keuze van het kunstwerk invloed had op de ervaring. Sommige deelnemers voelden zich meer aangetrokken tot figuratieve kunstwerken, terwijl abstracte kunstwerken meer weerstand konden oproepen. De vraag is of het nodig is om toegankelijke kunstwerken te kiezen om de drempel voor de deelnemers te verlagen.
- **Spanningsboog en vermoeidheid:** Beide gesprekken wijzen erop dat de activiteit, ondanks interessant en boeiend te zijn, ook vermoeiend kan zijn voor de deelnemers, vooral bij een langere duur. Dit kan van invloed zijn op de kwaliteit van de ervaring en de feedback van de deelnemers.